

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

หัวใจของการเรียนรู้ทุกระดับคือการอ่าน ดังนั้นการอ่านหนังสือ จึงนับเป็นปัจจัยและ
มูลเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการรับรู้ข่าวสารต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์สามารถนำมาปรับใช้กับการ
ดำรงชีวิตและการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และจากการสนับสนุนการสร้างนิสัยการอ่านของ
ภาครัฐบาล และการส่งเสริมให้ปี พ.ศ.2546 เป็นปีแห่งการรักการอ่าน จึงมีการดำเนินนโยบายเพื่อ
สนับสนุนโครงการ อาทิ การปฏิรูปการศึกษา การจัดตั้งห้องสมุดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ห้องสมุด
ประชาชน ห้องสมุดโรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนและคนไทยรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้
การสนับสนุนจากภาครัฐบาลแล้ว ภาคเอกชนยังเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการสร้าง
นิสัยรักการอ่าน มีการจัดกิจกรรมเพื่อเยาวชน เช่น เทศกาลหนังสือเด็กและเยาวชน โครงการรณรงค์
รวมพลังรักการอ่าน จากโครงการรณรงค์ตามโครงการดังกล่าวทำให้เยาวชนและคนไทยเริ่มต้นตัวใน
การแสวงหาความรู้ ทั้งจากการรับฟัง การดู และการอ่านมากขึ้น

ผลจากการสำรวจความคิดเห็นของคนกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการใช้เวลาว่างพบว่า
กลุ่มตัวอย่าง 680 คน ใช้เวลาว่างจากการพักผ่อนโดยการอ่านหนังสือ ดูทีวี ฟังเพลง คิดเป็นร้อยละ
30 รองลงมาคือการใช้เวลาเพื่อการสังสรรค์กับเพื่อนฝูงคิดเป็นร้อยละ 12.4 (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย.
2547 : ออนไลน์) การที่พฤติกรรมการอ่านหนังสือของเยาวชน และประชากรส่วนใหญ่ในประเทศ
เปลี่ยนแปลงไป หันมาสนใจการอ่านมากขึ้น แต่จากสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 ทำ
ให้ผู้ที่เคยซื้อหนังสืออ่านบางส่วน มีแนวโน้มที่จะซื้อหนังสืออ่านน้อยลง ดังจะเห็นจากค่าใช้จ่าย
ในการซื้อหนังสือ ปี พ.ศ.2542 ลดลงจากปี พ.ศ.2541 ร้อยละ 42.53 (สวนดุสิตโพลล์. 2542 : 8) และ
ปัจจุบันหนังสือมีการปรับราคาขึ้นค่อนข้างมาก ผู้บริโภคที่เคยซื้อหนังสืออ่านมีแนวโน้มที่จะ
เปลี่ยนพฤติกรรมมาเป็นการเลือกเช่าหนังสือมาอ่านแทนการซื้อเพื่อลดค่าใช้จ่าย และภาระในการ
จัดเก็บหนังสือที่ซื้อมา ผู้บริโภคส่วนใหญ่จึงหันมาใช้บริการร้านหนังสือให้เช่ามากขึ้น อัน
เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ราคาให้เช่าหนังสือไม่แพงจนเกินไป มีหนังสือให้เลือก
หลากหลายประเภท เป็นต้น ส่งผลให้ธุรกิจร้านจำหน่ายหนังสือเดิมเกิดการปรับเปลี่ยนแนวทาง
ธุรกิจใหม่ โดยเปิดเป็นร้านให้เช่าหนังสือเพื่อรองรับสภาวะทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และมีการ
ขยายตัวทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง จากการประมาณการพบว่าตลาดให้บริการหนังสือเช่าในเขต
กรุงเทพมหานครมีมูลค่า 600 ล้านบาทต่อปี (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. 2540)

เดิมตลาดบริการให้เช่าหนังสือในยุคก่อน ส่วนใหญ่จะเน้นไปในเรื่องให้เช่าหนังสือประเภทนวนิยาย หนังสือจินก่าลังภายใน รูปแบบร้านให้บริการ การจัดการ ไม่ทันสมัยเหมือนในปัจจุบันซึ่งได้พัฒนาขึ้นมาอย่างมากไม่ว่าในรูปแบบของร้าน การจัดการที่มีเทคโนโลยี รวมถึงประเภทของหนังสือที่ให้บริการหลากหลายมากยิ่งขึ้น แต่ส่วนใหญ่ก็ยังเน้นไปที่กลุ่มเป้าหมายในชุมชนที่มีคนจำนวนมากหรือหอพักใกล้สถานศึกษา เนื่องจากผู้บริโภคให้ความสำคัญกับความสะดวกของสถานที่ตั้งในการใช้บริการมากที่สุด ซึ่งตลาดบริการให้เช่าหนังสือน่าจะมีโอกาสในการพัฒนาได้ โดยแบ่งตามกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนตามประเภทของหนังสือ เช่น กลุ่มคนทำงาน กลุ่มนักศึกษา/นักเรียน ซึ่งชอบการอ่านหนังสือ และ โดยทั่วไปจะใช้บริการเช่าหนังสือแทนการซื้อเพราะมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า โดยเน้นให้ความสำคัญในเรื่องสภาพหนังสือที่ดี ประเภทหนังสือที่หลากหลาย และความสะดวกของสถานที่ตั้งร้านรวมถึงระบบการจัดการภายในที่มีความทันสมัย (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2542 : ออนไลน์)

ในปัจจุบัน จะพบร้านให้เช่าหนังสือ กระจายอยู่ทั่วไป และดูเหมือนว่า จะมีจำนวนมากกว่าร้านขายหนังสือเสียด้วยซ้ำ ผลตอบแทนทางธุรกิจ อาจไม่ใช่เหตุผลที่ทำให้ใครๆ ก็อยากมีกิจการร้านให้เช่าหนังสือและนิตยสารเป็นของตนเอง ทั้ง ๆ ที่คู่แข่งทางธุรกิจนั้นก็ยังมียู่มาก และพร้อมที่จะเปิดกิจการเพื่อขอส่วนแบ่งตลาดอีกจำนวนไม่น้อย ร้านให้เช่าหนังสือนั้นมีอยู่มากมายเฉพาะในกรุงเทพฯ จังหวัดเดียวก็นับเป็นหลักพัน แต่มีเพียงไม่กี่ร้านเท่านั้นที่สามารถขยายกิจการใหญ่โตได้เพิ่มขึ้น เกือบทุกปี และเป็นกิจการให้เช่าหนังสือที่ขยายเครือข่ายจากต่างจังหวัดมาเปิดร้านหนังสือให้เช่าใหม่อีกหลายสาขาที่เมืองหลวงได้อย่างประสบความสำเร็จเช่น ร้านสวนหนังสือ ภูริตา อัดดนาอะพงษ์ ผู้จัดการทั่วไป ร้านสวนหนังสือ บอกเล่าความเป็นมาของกิจการร้านให้เช่าหนังสือที่ปัจจุบันมีอยู่หลายสาขาว่า เริ่มต้นจากเธอและกลุ่มเพื่อน 4-5 คน ซึ่งเป็นคนรักหนังสือ จึงเกิดความคิดในการลงหุ้นกันเปิดร้านให้เช่าหนังสือขึ้นที่เชียงใหม่เป็นแห่งแรก ก่อนจะค่อยๆ ขยายกิจการลงมาที่กรุงเทพฯ ในปัจจุบัน "คือเรามองว่าร้านหนังสือเมื่อก่อนนี้มักจะมีแต่หนังสือการ์ตูน แล้วก็นิตยสารต่างๆ ไม่ครอบคลุมหนังสือทุกประเภท ก็เลยอยากให้มีทั้งนิตยสารไทย นิตยสาร มีพ็อคเก็ตบุ๊ก การ์ตูนครบครัน" "เงินลงทุนเริ่มแรก ร้านที่เชียงใหม่เมื่อ 10 กว่าปีก่อนก็ประมาณ 5 แสนบาท เพราะเราซื้อหนังสือใหม่เกือบทั้งหมด โดยจะซื้อจากตุจจักรและสุรวงศ์ที่เชียงใหม่ ตอนนั้นเราเลี้ยงกลุ่มนักศึกษาเป็นหลัก เพราะฉะนั้นทำเลที่เราเปิดก็จะอยู่ใกล้สถานศึกษา" (ผู้จัดการออนไลน์. 2548 : ออนไลน์)

จากการสำรวจร้านให้เช่าหนังสือบริเวณรอบ ๆ มหาวิทยาลัยหอการค้า เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2552 พบว่ามีร้านให้เช่าหนังสืออยู่จำนวน 3 ร้าน ร้านสวนหนังสือ ก็เป็นหนึ่งในสามร้าน ส่วนอีก 2 ร้าน คือ ร้านบ้านการ์ตูน และร้าน U Street ร้านสวนหนังสือเป็นร้านให้เช่าหนังสือที่ นำ

ระบบเทคโนโลยี และระบบสมาชิก มาช่วยในการจัดการ และ นำส่วนประสมทางการตลาดมาช่วย ในการทำธุรกิจ เช่น มีความหลากหลายของ ประเภทหนังสือให้เช่า มีโปรโมชั่นส่วนลด มีความ หลากหลายด้านราคาที่ทำให้เช่าคุ้ม เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า และดึงดูดให้ลูกค้าเข้ามาใช้ บริการร้านให้เช่าหนังสือ มากขึ้น ต่างจากบริเวณใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีอยู่ ประมาณ 15 ร้าน ส่วนใหญ่จะเป็นร้านขนาดเล็กที่ดำเนินการในรูปแบบเดิม ๆ ไม่ใช่เทคโนโลยีมา ช่วยในการจัดการ และบางร้านก็ไม่มีชื่อร้านและให้บริการอยู่ในซอย

จากข้อมูลจำนวนนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ใน กรุงเทพมหานครของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ.2550 ที่มีอยู่ ประมาณ 970,000 คน (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. 2550 : ออนไลน์) กอปรกับกลุ่ม นักศึกษาเป็นกลุ่มที่มีเวลาว่างในการอ่านมากกว่ากลุ่มวัยทำงานและแม่บ้าน จึงมีความสนใจอ่าน หนังสือประเภทต่าง ๆ ที่หลากหลายกว่า เช่น หนังสือการ์ตูน นวนิยาย และนิตยสาร เป็นต้น แต่ยังไม่ มีรายได้เป็นของตนเอง และหนังสือก็มีราคาแพง กลุ่มนักศึกษาจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของ การศึกษาในครั้งนี้

ดังนั้น การศึกษานี้จึงมุ่งศึกษาพฤติกรรมการเช่าหนังสือของผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่ม นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ที่มีความสนใจในการเช่าหนังสือและมีความต้องการ คุณภาพบริการให้เช่าหนังสือที่มีรูปแบบทันสมัย เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการ ใช้ บริการและความต้องการ บริการเช่าหนังสือ ของผู้บริโภค กลุ่มนักศึกษา เพื่อ เป็นข้อมูลที่จะเป็น ประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในการประกอบธุรกิจร้านให้เช่าหนังสือต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเช่าหนังสือของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการร้านหนังสือเช่าในเขต กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- 1 . ทำให้ทราบพฤติกรรมการเช่าหนังสือของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร
- 2 . ทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการร้านหนังสือเช่าในเขต กรุงเทพมหานคร

3. สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาไปใช้ประกอบในการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ ในการให้บริการของร้านให้เช่าหนังสือ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

พฤติกรรม หมายถึง ลักษณะการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการเลือกเช่าหนังสือ

การเช่า หมายถึง การที่ผู้ให้เช่าตกลงให้ผู้เช่าได้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่ง ภายในระยะเวลาจำกัด

หนังสือเช่า หมายถึง หนังสือที่นำมาจัดวางในร้านสำหรับให้ลูกค้าเช่า เช่น การ์ตูน นวนิยาย พ็อคเก็ตบุ๊ก นิตยสาร หนังสือเรื่องย่อละคร เป็นต้น

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะได้วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved